

Ρατσισμός

Ρατσισμός είναι το δόγμα κατά το οποίο υπάρχει ένας σύνδεσμος μεταξύ φυλετικών και πολιτιστικών γνωρισμάτων και ορισμένες φυλές είναι εγγενώς ανώτερες από άλλες. Ο ρατσισμός εντάσσει αδιάκριτα στην έννοια της φυλής διάφορα μη βιολογικά χαρακτηριστικά, όπως θρησκεία, εθνικότητα, γλώσσα, παράδοση και γι' αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως μια εξαιρετικά σφοδρή μορφή εθνοκεντρισμού.

ΜΟΡΦΕΣ

1. Φυλετικός
2. Εθνικός (εθνικισμός-σοβινισμός)
3. Κοινωνικός: Τα γενικά χαρακτηριστικά μιας συμπαγούς ομάδας, η υβριστική αποβολή του διαφορετικού και η μετατροπή του σε απειλητικό εχθρό και όχι αναγνωρισμένο αντίπαλο, η οργίλη εναντίωση στο ανομοιογενές και η φρίκη απέναντι στην ετερότητα στοιχειοθετούν την ταυτότητα του καθημερινού ρατσισμού. Διακρίσεις πολιτικές, ιδεολογικές, πνευματικές, οικονομικές, πολιτιστικές, σεξισμός (η διάκριση ενός ατόμου ή μιας ομάδας ατόμων λόγω φύλου) απέναντι σε ανθρώπους που μειονεκτούν σωματικά, πνευματικά, ναρκομανείς, ομοφυλόφιλους.
4. Θρησκευτικός

ΑΙΤΙΑ

1. Ψευδο-βιολογικά: Οι ρατσιστικές θεωρίες είναι λανθασμένες επιστημονικά. Οι διαφορές ανάπτυξης και συμπεριφοράς είναι το αποτέλεσμα των υλικών ή κοινωνικών συνθηκών κάτω από τις οποίες τελούν οι ανθρώπινες ομάδες.
2. Οικονομικά: Αποκτά ιδεολογικό περιεχόμενο η εκμετάλλευση του ανθρώπου από άνθρωπο. «Η θεωρία της κατωτερότητας των μαύρων χρησίμευε για να δικαιολογηθεί η εκμετάλλευση τους από τους λευκούς» Μοντεσκιέ. Η ιδιότητα του σκλάβου (π.χ. μαύρου) που είναι ενοχλητική μέσα στο πλαίσιο της ισότητας όλων των ανθρώπων γίνεται

δεκτή, αν οι άνθρωποι που είναι αντικείμενο μιας τέτοιας μεταχείρισης δεν είναι άνθρωποι, όπως οι άλλοι, αλλά κατώτεροι.

3. Πολιτικά: Η καλλιέργεια ρατσιστικού κλίματος υποκρύπτει πολιτικές σκοπιμότητες που συνδέονται με:
 - τη διάθεση ελέγχου των μαζών και αποπροσανατολισμό της κοινής γνώμης,
 - τον ιδεολογικό δογματισμό, τις επεκτατικές βλέψεις, τον ολοκληρωτισμό ως πολιτικό σύστημα,
 - την εκμετάλλευση ψυχικών μηχανισμών μεταβίβασης των ευθυνών (αποδιοπομπαίος τράγος), π.χ. Χίτλερ, Εβραίοι.
4. Η πνευματική ένδεια συνοδεύεται από την άκριτη αποδοχή στερεοτύπων και προκαταλήψεων που μεταβιβάζονται από τους φορείς κοινωνικοποίησης (οικογένεια, σχολείο, Μ.Μ.Ε.).
5. Ψυχολογικά: Αναφέρονται στην τάση που έχει ένας άνθρωπος ή ένας λαός για διάκριση ή υπεροχή. Ψυχολογική αντίδραση συμπλεγματικών προσωπικοτήτων που στην προσπάθειά τους για επιβεβαίωση υιοθετούν υποτιμητική στάση απέναντι σε άτομα και ομάδες.
6. Κοινωνικά: Γιγαντισμός μεγαλουπόλεων (προβλήματα συνύπαρξης), αλλοτρίωση, έξαρση βίας και εγκληματικότητας, υποβάθμιση ποιότητας ζωής, προβλήματα στη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών, κοινωνική αδικία, ανισότητα, αυταρχισμός εξουσίας.
7. Εθνικιστικά: κοντόφθαλμος υπερπατριωτισμός, υποτίμηση κάθε ξένου στοιχείου με απώτερο σκοπό τη διατήρηση της καθαρότητας του έθνους. Προκύπτουν από τις αλλαγές στον παγκόσμιο συσχετισμό δυνάμεων (κατάρρευση καθεστώτων του πρώην υπαρκτού σοσιαλισμού, αναβίωση μωαμεθανικού επεκτατισμού), την ανάγκη που αισθάνονται οι λαοί για εθνική ανεξαρτησία άρα και για συσπείρωση των ομοεθνών τους.
8. Ηθικά: Η ηθική κατάπτωση που χαρακτηρίζει τη σύγχρονη εποχή ενθαρρύνει την υιοθέτηση απαράδεκτων τρόπων συμπεριφοράς και καλλιεργεί μισαλλοδοξία, φθόνο, μίσος.
9. Θρησκευτικά: Θρησκευτικός φανατισμός που συνήθως βρίσκει πρόσφορο έδαφος στις μάζες με πολύ χαμηλό πνευματικό επίπεδο.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

1. «Ο ρατσισμός δεν αρκείται στη μεταστροφή του αντιπάλου αλλά επιδιώκει την εξόντωσή του», Κορνήλιος Καστοριάδης. Μεθοδεύεται ένας «νομιμοποιημένος» διωγμός που στερεί την ανθρώπινη ιδιότητα από έναν μέρος του πληθυσμού, γιατί έτσι πιστεύουμε ότι οικο η δημιουργική νομικά, πολιτικά, κοινωνικά θα ωφεληθούν οι υπόλοιποι. Έτσι, παρεμποδίζεται η δημιουργική συμμετοχή όλων στο κοινωνικό γίνεσθαι.
2. Πνευματική ραστώνη, ηθική εξαχρείωση. Θίγεται η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, μας κυβερνούν τα ζωώδη ένστικτά μας.
3. Φόβος, απουσία ανθρωπισμού, έλλειψη συντροφικότητας, βία εγκληματικότητα, υπονομεύεται η υγεία των διαπροσωπικών σχέσεων.
4. Τροχοπέδη στην προσπάθεια για κοινωνική και πολιτισμική πρόοδο. Δεν υπάρχει οικουμενικότητα, αποβάλλεται το διαφορετικό, περιορίζεται η σφαιρική θέαση του κόσμου.
5. Αδικία, αναξιοκρατία, περιφρόνηση θεμελιωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων, υπονόμηση της δημοκρατικής λειτουργίας των θεσμών.
6. Προβλήματα στις σχέσεις των λαών, υπονόμηση της διεθνούς ειρήνης, πόλεμοι, όξυνση του διεθνούς ανταγωνισμού.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

1. Ανάληψη προσωπικής και συλλογικής ευθύνης. «Είμαστε υπεύθυνοι όχι μόνο για ό,τι επράξαμε αλλά και για ό,τι κάποτε παραλείψαμε να πράξουμε. Στα ηθικά όντα όπως είναι ο άνθρωπος σωτηρία από την ευθύνη δεν υπάρχει», Ευάγγελος Παπανούτσος.
2. Ανθρωπιστική καλλιέργεια
3. Ενίσχυση δημοκρατικών θεσμών, απόκτηση κοινωνικής συνείδησης που σχετίζεται με την αλλαγή νοοτροπίας και την τοποθέτηση του συλλογικού συμφέροντος πάνω από το ατομικό.
4. Σημαντική η ευθύνη των Μ.Μ.Ε. και απαραίτητη η ενεργοποίηση των πνευματικών ανθρώπων.

5. Κοινωνική πολιτική, κρατική μέριμνα για σεβασμό σε ομάδες που υφίστανται ρατσιστικές διακρίσεις. Αίσθημα ευθύνης πολιτικών, ύπαρξη κοινωνικής δικαιοσύνης.
6. Διάλογος
7. Ενίσχυση του ρόλου των διεθνών οργανισμών, κυρώσεις σε κράτη με ρατσιστικό καθεστώς.
8. Η ανάπτυξη διεθνών σχέσεων σε επίπεδο επιστημονικό, οικονομικό και κοινωνικό – πολιτικό θα συμβάλλει στην κυριαρχία του διεθνιστικού πνεύματος και στην ειρηνική συνύπαρξη των λαών.
9. Η εφαρμογή των ηθικών αρχών, η βίωση των αξιών της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, η πραγμάτωση της δημοκρατίας θα οδηγήσουν στη συνειδητοποίηση της ισότητας όλων των ανθρώπων.